

Motion

1981/82:2570

Hilding Johansson m. fl.

Försöksverksamhet med brevröstning i Förbundsrepubliken Tyskland (prop. 1981/82:224)

Regeringen föreslår försöksverksamhet med brevröstning i förbundsrepubliken Tyskland, sedan denna förklarat att den inte längre tillåter att val genomförs hos utlandsmyndigheter i landet.

Till grund för förslaget ligger en promemoria som upprättats på uppdrag av justitiedepartementet. Det har inte funnits någon form av parlamentarisk utredning. Promemorian har varit föremål för mycket begränsad remiss. Utöver riksskatteverket, postverket och utlandssvenskarnas förening är det endast två länsstyrelser och två valnämnder som hört. Någon allmän debatt om frågan har inte förekommit.

I promemorian förklaras att brevröstning måste framstå som tilltalande enkelt för den enskilde väljaren. Enkelheten förstärks av att det till alla de väljare som enligt den särskilda röstlängden är bosatta i land från vilken brevröstning får ske skall sändas informationsblad angående brevröstning, innerkuvert II, yterkuvert och omslagskuvert för brevröstning, en partimarkerad valsedel för ett vart av de partier som avses i 6 kap. 9 § val L samt en blank valsedel. Genom detta får väljaren tillgång till motsvarande valmaterial som skall tillhandahållas i vallokalen.

Att införa brevröstning innebär en avsevärd förändring i den nuvarande ordningen för valen. Eftersom förslaget uttryckligen presenteras som en försöksverksamhet kan man förutsätta att ordningen med brevröstning skall bli mera vanlig om försöket faller väl ut. Därför borde även en försöksverksamhet föregås av en principiell diskussion av systemet med brevröstning. Skall det vara tillåtet för svenskar som permanent eller tillfälligt befinner sig i utlandet att rösta per brev och skall svenskar i hemlandet få samma förmån? Skall rätten till brevröstning i sistnämnda fallet gälla för dem som bor i glesbygder eller vara ett alternativ för alla? Dessa principiellt viktiga frågor diskuteras inte. Inte heller förekommer någon diskussion om hur brott mot bestämmelserna skall kunna beivras, när de begås utanför landets gränser. Ordningen med brevröstning ansluter nära till förfarandet med röstning med valsedelsförsändelse, och det är känt att det förekommit rättslig prövning av detta förfarande under senare år.

Det står klart att någon kontroll av identiteten inte kan ske på samma sätt som när en valförrättare eller röstmottagare på postanstalt, utlandsmyndighet eller på fartyg kan göra detta. Enligt promemorian finns det dock möjlighet att lägga in kontroller av andra slag i syfte att skapa

garantier för att brevröstningsförsändelsen härrör från den person som uppges vara väljaren och för att försändelsen avlämnas till postbefordran med hans vilja. Säkraste garantin ger enligt promemorian ett förfarande med särskild rekvisition av ett röstlängdsutdrag. En annan metod är att föreskriva att väljaren alltid skall bifoga sitt röstkort. Både promemorian och propositionen nöjer sig med detta förfarande. Det förklaras att fördelarna med särskilda röstlängdsutdrag inte motiverar det merarbete för väljare och valmyndigheter som en sådan ordning skulle innebära. Inte heller denna fråga synes vara särskilt väl utredd.

Vi finner att hela frågan om brevröstning inte är utredd på det sätt som man kan fordra för att genomföra en principiellt genomgripande förändring i ordningen vid val.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

att riksdagen avslår proposition 1981/82:224 om försöksverksamhet med brevröstning i förbundsrepubliken Tyskland.

Stockholm den 24 maj 1982

HILDING JOHANSSON (s)

ANITA MODIN (s)

OLLE SVENSSON (s)

YNGVE NYQUIST (s)

WIVI-ANNE CEDERQVIST (s)

KURT-OVE JOHANSSON (s)

KERSTIN NILSSON (s)

LARS-ERIK LÖVDÉN (s)

STURE THUN (s)

LAHJA EXNER (s)

BO SÖDERSTEN (s)

MARIANNE STÅLBERG (s)

HANS GUSTAFSSON (s)

LARS-INGVAR SÖRENSON (s)

ÅKE WICTORSSON (s)

